

*Algemene toelichting behorende bij het besluit d.d. 04-10-2016
van het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rivierenland
tot vaststelling van de “Legger wateren”.*

Legger Wateren

Algemene toelichting

Inhoud:

1.	Inleiding	3
1.1	Waarom een legger	3
1.2	Aanleiding aanpassing toelichting	3
1.3	Doelstelling	3
2.	Definities	4
3.	Kader	5
3.1	Wet en regelgeving	5
3.2	Beleid	6
3.3	Grootonderhoud	6
3.4	De Legger Wateren	6
4.	Waterstaatswerken in de Legger Wateren	8
4.1	De ligging	9
4.2	De afmetingen van waterstaatkundige voorzieningen	12
5.	De status van waterstaatwerken in de legger	12
5.1	Waarom een status	12
5.2	Uitgangspunten	12
5.3	Uniforme statustoekenning	12
6.	De onderhoudsplicht en onderhoudsplichtigen	15
6.1	De onderhoudsplicht per type oppervlaktewaterlichaam	15
6.2	De onderhoudsplicht van kunstwerken	15
7.	Indeling legger	16
8.	Leggerbeheer	16
8.1	Wijzigingen door menselijk ingrijpen	17
8.2	Wijzigingen door natuurlijke invloeden	17
8.3	Toetsing van vastgestelde leggegevens bij normwijziging	18
8.4	De juridische vaststelling van wijzigingen in de legger	18
8.5	Ontsluiten van de Legger Wateren	18
Bijlage 1	Vast te stellen leggegevens	19
Bijlage 2	Procedure vaststelling legger wateren	24
Bijlage 3	Aanleveren van leggerwijzigingen	27

1. Inleiding

Dit document beschrijft de functie van de Legger Wateren van Waterschap Rivierenland, hoe de legger is opgebouwd en welke afwegingen en keuzes er zijn gemaakt bij het opstellen van de legger.

1.1 *Waarom een legger*

Waterschap Rivierenland is o.a. verantwoordelijk voor het waterbeheer van circa 22.000 kilometer water in een beheergebied van circa 2.000 vierkante kilometer. Het betreft het beheer van kleine slootjes met een waterbergende functie tot en met de grote boezemwateren met een afvoerfunctie. De functies van al dit water moeten worden gewaarborgd. Om dit op een adequate wijze te kunnen doen, is op wettelijke basis vastgesteld dat de meest essentiële informatie over deze wateren, zoals ligging en afmeting, op een handzame en overzichtelijke wijze in een legger wordt vastgelegd.

1.2 *Aanleiding aanpassing toelichting*

In de periode van oktober 2011 tot mei 2016 heeft een aantal wijzigingen en voorvallen plaats gevonden die van invloed zijn op de wijze waarop waterstaatswerken in de legger dienen te worden vastgesteld. Het gaat hierbij om:

1. De Unierichtlijn Legger oppervlaktewateren van 22 maart 2013, waarin richtlijnen voor het opstellen, wijzigen en vaststellen van een legger voor de wateren van de waterschappen zijn opgenomen. Deze richtlijn is opgesteld om binnen Nederland te komen tot eenduidig opgestelde leggers door de waterschappen;
2. De wijziging van de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 1 juli 2014. waarbij is bepaald dat een wijziging van een waterstaatswerk, wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie niet voor beroep vatbaar is;
3. Bestuursbesluiten in de genoemde periode die invloed hebben op de uitgangspunten van de Legger Wateren.

Om dit inzichtelijk te maken is de "Algemene toelichting" van de Legger Wateren van 17 mei 2011 herzien. Daarnaast is de tekst inhoudelijk verduidelijkt.

1.3 *Doelstelling*

Het doel van dit document is drieledig:

1. Het weergeven van de functie en positie van de legger in relatie tot het juridisch beheer en onderhoud van het watersysteem.
2. Het vastleggen van de uitgangspunten en de wijze waarop wateren en kunstwerken in de legger zijn opgenomen.
3. Het vastleggen van de procedure om wijzigingen aan het watersysteem in de legger op te kunnen nemen.

2. Definities

In deze legger en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

1. Aangrenzend eigenaar: de kadastrale eigenaar van het perceel gelegen binnen 1 meter vanaf de grens van een waterstaatswerk.
2. Bergingsgebied: een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van één of meer watersystemen en ook als bergingsgebied op de Legger is opgenomen.
3. Beschermingszone: aan een het waterstaatswerk grenzende zone, die als zodanig in de legger is opgenomen, waarin ter bescherming van het waterstaatswerk voorschriften krachtens de keur van het waterschap toepassing zijn.
4. Buitenkruin: De boveninsteek van een waterkering aan de kant van het water dat moet worden gekeerd.
5. Kunstwerk: een civieltechnisch werk, zoals een: duiker, brug, stuw, vaste dam, sifon, gemaal of sluis.
6. Landelijk gebied: de gebieden gelegen buiten de bebouwde kommen, binnen het beheergebied van het waterschap.
7. Leggerafmetingen: de ten behoeve van de functie van het waterstaatswerk te handhaven minimum vereiste afmetingen.
8. Onderhoudsplicht: de verantwoordelijkheid voor onderhoud van waterstaatswerken, zoals in de legger en de keur van het waterschap is aangegeven.
9. Onderhoudsplichtigen: natuurlijke personen of rechtspersonen die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van waterstaatswerken.
10. Ontwerplegger: de legger, waarin alle verwerkte wijzingen die nog niet zijn vastgesteld in zijn opgenomen.
11. Oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de Waterwet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna.
12. Peil-/debiet regulerend kunstwerk: kunstwerk waarbij het waterpeil en/of de omvang van het debiet door de mens handmatig of geautomatiseerd kan worden gewijzigd.
13. Projectplan: het projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet.
14. Stedelijk gebied: de bebouwde kommen gelegen in het gebied van het waterschap.
15. Vaarwegbeheer: de aanleg en instandhouding van de infrastructuur voor de scheepvaart. De beheerder heeft als taak ervoor te zorgen dat de desbetreffende waterstaatsobjecten blijven beantwoorden aan de specifieke doelstellingen en eisen van de scheepvaart.
16. Wateren: oppervlaktewaterlichamen in het kader van de Waterwet.
17. Waterstaatswerk: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk, inclusief bijbehorende onderhoudsstroken, dat als zodanig in de legger is aangegeven, tenzij dat werk is vrijgesteld van opneming in de legger als bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet, dan wel dat, als de vaststelling van de legger nog niet heeft plaatsgevonden, op de in artikel 7.2 van de keur bedoelde kaart is aangegeven.
18. Keur: verordening van het waterschap op grond van artikel 56 en 59 van de Waterschapswet.

3. Kader

3.1 Wet en regelgeving

In het Reglement voor Waterschap Rivierenland is bepaald dat Waterschap Rivierenland onder andere de zorg voor de waterhuishouding in zijn beheersgebied tot taak heeft. In verband met deze taak, die door de provincies Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant aan het waterschap is opgedragen, is het waterschap op grond van artikel 5.1 van de Waterwet en artikel 78 van de Waterschapswet verplicht een legger vast te stellen.

3.1.1 Waterwet

Het eerste lid van artikel 5.1 bepaalt dat de beheerder zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Dit impliceert dat waterstaatswerken waaraan geen eisen worden gesteld, niet in de legger behoeven te worden opgenomen. Het woord “moeten” in het desbetreffende artikel geeft aan dat in de legger de normatieve toestand moet worden vastgelegd.

Op basis van de Waterwet hebben provinciale staten van voormelde provincies in de Waterverordening Waterschap Rivierenland nadere voorschriften gesteld ten aanzien van de inhoud en vorm van de legger. Het gaat hier om de verplichting tot het vaststellen van dwarsprofielen van oppervlaktewaterlichamen die in beheer zijn bij het waterschap, en een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de oppervlaktewaterlichamen in beheer van het waterschap.

Vaarwegbeheer

De Waterwet beoogt te bewerkstelligen dat landsdekkend is vastgelegd wie belast is met het beheer van watersystemen, waaronder ook het vaarwegbeheer. Hiertoe is in de Waterwet bepaald, dat voor de niet bij het Rijk in beheer zijnde watersystemen of onderdelen daarvan bij provinciale verordening beheerders worden aangewezen.

Waterschap Rivierenland is door de provincie aangewezen als vaarwegbeheerder. Om de vaarwegfunctie van vaarwegen te kunnen waarborgen zijn de eisen die de scheepvaart stelt aan de waterdiepte en – breedte opgenomen als leggerafmetingen. Het opstellen van een aparte vaarweglegger is dan ook niet perse noodzakelijk.

3.1.2 Waterschapswet

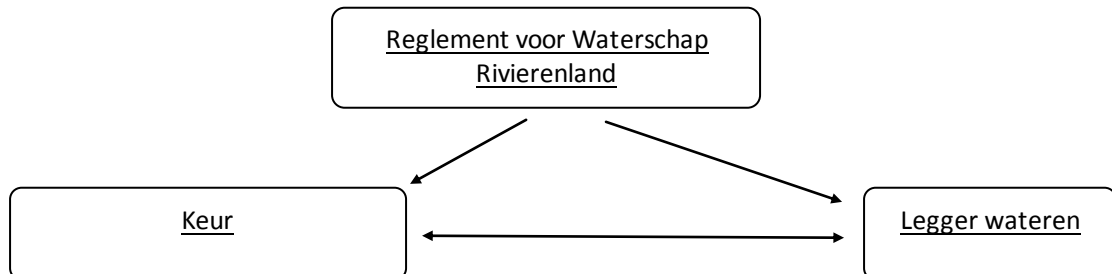
In artikel 78, lid 2 van de Waterschapswet staat dat het algemeen bestuur de legger vaststelt waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen. In de hier genoemde legger wordt dus niet de normatieve toestand van waterstaatswerken beschreven, maar wijst het waterschap aan wie wat moet onderhouden. Met het vaststellen van de onderhoudsverplichting kan het gerealiseerde leggerprofiel of kunstwerk in stand worden gehouden.

3.1.3 Keur Waterschap Rivierenland 2014

In de keur (dit is een verordening van het waterschap) staan de gebods- en verbodsbepalingen beschreven, die van toepassing zijn op de waterstaatswerken die in de legger zijn vastgelegd. Zo is in de legger opgenomen wie verantwoordelijk is voor het onderhoud aan een waterstaatswerk en staat in de keur wat het onderhoud inhoudt.

Op basis van de verbodsbepalingen van de keur en daarbij behorende beleidsregels toetst het waterschap of geplande ingrepen met betrekking tot de in de legger vastgelegde waterstaatswerken worden toegestaan. De ingrepen die met goedkeuring van het waterschap zijn aangelegd, worden als vast te stellen leggerwijziging opgenomen in een ontwerp-legger. Een gewijzigd waterstaatswerk en/of beschermingszone wordt in de legger vastgelegd, waarmee de nieuwe situatie door de keur wordt beschermd.

De keur van Waterschap Rivierenland en de legger vormen samen de instrumenten waarmee het waterschap zijn taakuitoefening kan waarborgen als het gaat om veiligheid, berging en aan- en afvoer van water.

Kort samengevat:

de keur bevat regels, en de legger bepaalt waar welke regels van toepassing zijn. De keur en de legger zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn onmisbare instrumenten voor het waterschap om een goed functionerend watersysteem te kunnen garanderen.

3.2 *Beleid*

Het beleid van Waterschap Rivierenland is vastgelegd in het Waterbeheerprogramma 'Koers houden, kansen benutten' 2016-2021. In het waterbeheerprogramma is voor het leggerbeheer aangegeven dat de legger voortdurend dient te worden geactualiseerd. Verder is er in aangegeven dat de leggerprofielen moeten worden geactualiseerd voorafgaand aan de uitvoering van baggerwerken.

3.3 *Grootonderhoud*

Om het grootonderhoud efficiënt aan te kunnen pakken is het van belang te weten wat de minimum benodigde afmetingen zijn van een water. Omdat in de legger de afmetingen worden weergegeven waar de waterstaatkundige voorzieningen aan moeten voldoen, zijn deze minimum afmetingen aan de hand van de leggergegevens te bepalen. Door de feitelijke situatie te vergelijken met de in de legger aangegeven afmetingen is eveneens de noodzaak van het grootonderhoud te bepalen.

Door het aangeven van leggerprofielen in wateren die niet door het waterschap worden onderhouden, heeft het waterschap, juridisch gezien, de mogelijkheid controles uit te voeren op de instandhouding van deze wateren. De leggerprofielen bepalen hetgeen minimaal door de onderhoudsplichtigen in stand moet worden gehouden. De profielgegevens vormen hiermee de basis van de diepteschouw.

3.4 *De Legger Wateren*

De Legger Wateren is één register waarin de verplichtingen uit de Waterwet, de Waterschapswet en provinciale Waterverordening waterschap Rivierenland zijn verwerkt. In de Legger Wateren bevat alle informatie van de oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden en de daarin aanwezige kunstwerken samengevoegd tot één geheel. De Legger Wateren is daarmee een hybride legger.

De normatieve situatie, voorgeschreven in de Waterwet, wordt in de Legger Wateren opgenomen nadat deze ook daadwerkelijk is aangelegd of aanwezig te zijn geweest. Volgens de Waterschapswet is er namelijk sprake is van een onderhoudsplicht en niet van een realisatieplicht.

De legger is een register die anderen en het waterschap inzage geven in de taken van het waterschap over het beheer en onderhoud van de in de legger opgenomen waterstaatswerken. Het gaat hierbij om de beheertaken en onderhoudsplichten van het waterschap en om de onderhoudsplichten van derden waarop het waterschap toezicht uitoefent.

Conclusie: de legger is een register:

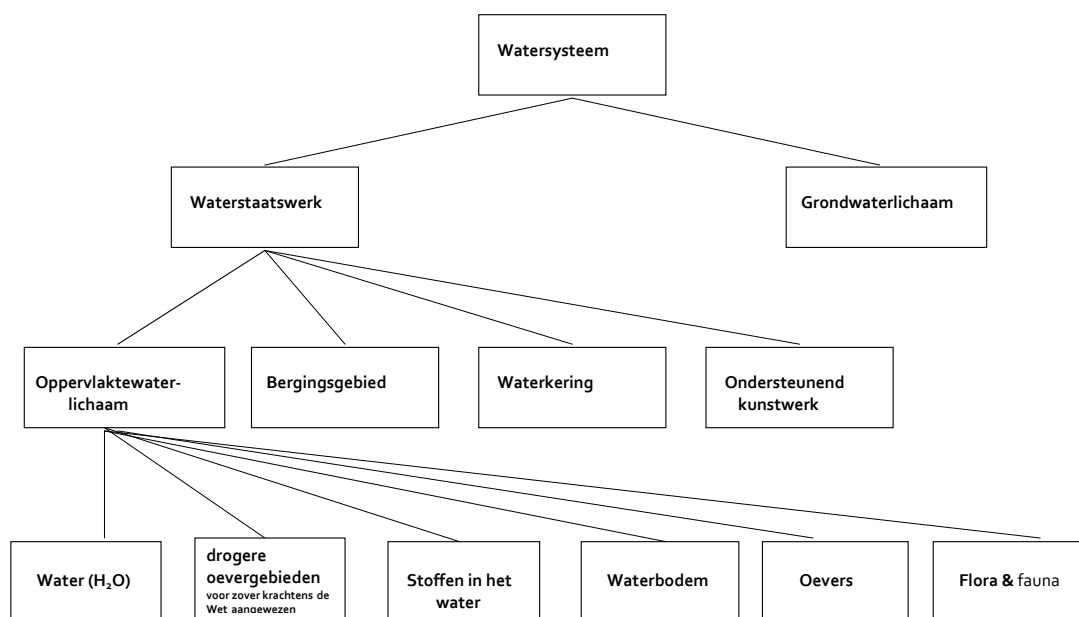
- waarin de ligging en minimale afmetingen van de in stand te houden waterstaatswerken zijn vastgelegd;
- waarin de onderhoudsplichten en de onderhoudsplichtigen zijn vastgelegd;
- waarin de waterstaatswerken zijn opgenomen waarop het regime van de waterschapskeur van toepassing is.
- waaraan de onderhoudstoestand kan worden getoetst, zodat doelmatig onderhoud mogelijk wordt gemaakt.

4. Waterstaatswerken in de Legger Wateren

De onderstaande waterstaatswerken zijn in de Legger Wateren opgenomen:

- a. Wateren
 - A-wateren, zijnde wateren behorende tot het primaire watersysteem
 - A-wateren
 - A-wateren gedeeld onderhoud
 - B-wateren, zijnde wateren behorende tot het secundaire watersysteem
 - B-wateren
 - B-Berm wateren
 - C- wateren, zijnde wateren behorende tot het tertiaire watersysteem
- b. Beschermingszones
- c. Kunstwerken:
 - Aquaducten
 - Bodemvallen
 - Bruggen
 - Duikers
 - Gemalen
 - Inspectieputten
 - Sifons
 - Sluizen
 - Stuwen
 - Vaste dammen
 - Vispassages
 - Verticale oeververdedigingsconstructies (damwanden/ betuiningen enz) als deze behoren tot de leggerafmetingen van het oppervlaktewaterlichaam

Begrippenkader Waterwet

Per waterstaatswerk dient te worden vastgelegd:

1. een unieke identificatiecode;
2. de onderhoudsplichten en onderhoudsplichtigen;
3. de geografische ligging van het waterstaatswerk inclusief de beschermingszones;
4. de afmetingen.

Van de waterstaatswerken opgenomen in de legger worden verder nog een aantal andere kenmerken vastgelegd. Deze worden in bijlage 1 weergegeven.

4.1 De ligging

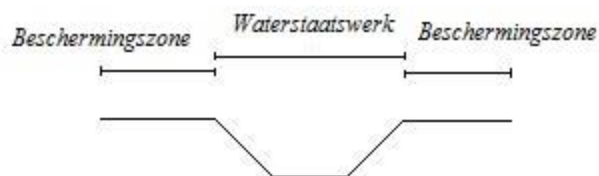
In het grafische deel van de legger is de ligging van de waterstaatswerken met de daarbij behorende beschermingszones vastgelegd. De geografische ligging is met een nauwkeurigheid van 15 cm t.o.v. het rijsdriehoekskoördinatenstelsel in het Geografisch Informatie Systeem (GIS) van het waterschap ingevoerd. Voor het aanpassen van de ligging dient de legger te worden gewijzigd, conform de procedure vermeld in bijlage 3.

4.1.1 Waterstaatswerken

De contouren van waterstaatswerken worden tweedimensionaal vastgelegd in de Legger Wateren. Bij waterlichamen en bergingsgebieden worden deze contouren begrensd door de boveninsteken van het betreffende object.

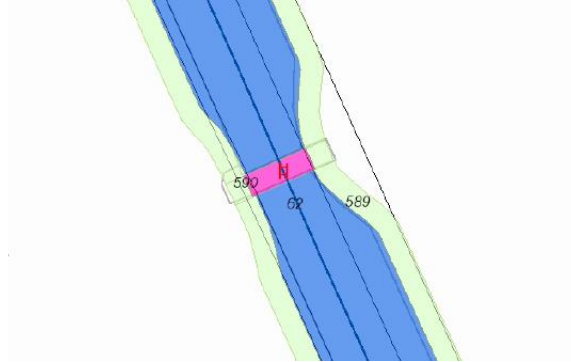
Waterschap Rivierenland wijst doorgaans bij wateren, om van het waterstaatswerk, een beschermingszone aan. De breedte van deze zones is afhankelijk van de status van het water (zie hiervoor hfdst 4 “De status van waterstaatswerken in de legger”) en de wijze waarop doelmatig onderhoud kan plaatsvinden.

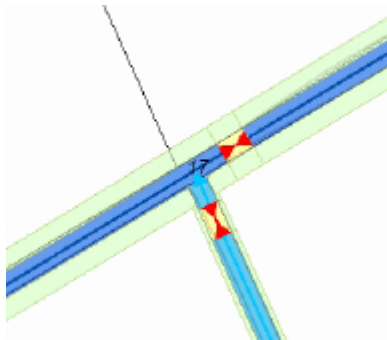
Om het gehele watersysteem te kunnen beschermen zijn naast de contouren van oppervlaktewaterlichamen ook de contouren van de tussenliggende verbindende kunstwerken in de Legger Wateren vastgesteld.

Het gaat hierbij om de volgende kunstwerken:

- Bruggen. De contouren van een brug, gelegen binnen de contouren het oppervlaktewaterlichaam, worden als waterstaatswerk vastgesteld

- Duikers in toegangsdammen. De contouren van dit type waterstaatswerk worden begrensd door de lengte van de duiker en de breedte van de contouren van het oppervlaktewaterlichaam.

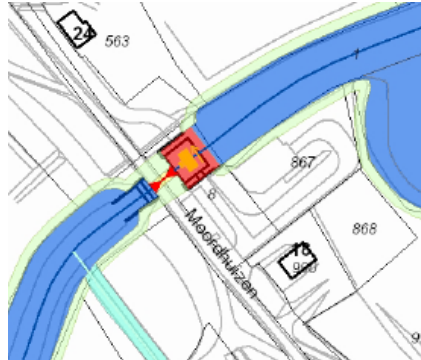

- Duikers onder infrastructurele werken. Het gaat hier om duikers die langer zijn dan 50 meter en/of gelegen zijn onder een infrastructureel werk (spoorlijn, openbare weg enz.). De contouren van dit type waterstaatswerk worden begrensd door de lengte van de duiker en een standaardbreedte van vier meter. De middenlijn van deze breedte is daarbij gelegen op de aslijn van de duiker.

- Gemalen en sluizen. De contouren van dit type waterstaatswerken worden begrensd door maximaal de contouren van het object en minimaal door de lengte van het object op de aslijn van het

oppervlaktewaterlichaam en de breedte van het oppervlaktewaterlichaam.

- Sifons. De contouren van dit type waterstaatswerk wordt begrensd door de lengte van de sifon en een standaardbreedte van vier meter. De middenlijn van deze breedte is daarbij gelegen op de aslijn van de sifon.

4.1.2 Beschermingszones bij A-wateren

Beschermingszones bij A-wateren zijn vooral bedoeld om onderhoud te kunnen uitvoeren aan de watergang, deze wateren toegankelijk te houden voor het uitvoeren van inspecties en ter voorkoming van instabiele oevers. De beschermingszones worden altijd aan beide zijden van een A-water in de legger opgenomen.

Om de gedoogplichten evenredig te verdelen tussen de aangrenzende eigenaren, wordt het onderhoud door het waterschap, daar waar mogelijk, beurtelings aan beide zijden van de watergang uitgevoerd. Dit betekent dat in het landelijk gebied in principe aan beide zijden van een watergang een beschermingszone wordt aangewezen om de toegang tot de wateren te kunnen waarborgen en het onderhoud te kunnen uitvoeren.

Bij de wateren in het stedelijk gebied is het uitgangspunt van onderhoud vanaf beide zijden niet altijd uitvoerbaar of wenselijk. Doordat in deze legger beschermingszones afzonderlijk worden weergegeven is maatwerk mogelijk. Het doel daarbij geen onnodige beperkingen op te leggen.

Op verzoek van belanghebbende eigenaren kan de omvang van bestaande beschermingszones worden herzien. Uitgangspunt hierbij is dat de gedoogplichten evenredig wordt verdeeld en dat doelmatig onderhoud blijft gewaarborgd. In beginsel is er altijd een beschermingszone van minimaal 1 meter breed aanwezig, ook als het onderhoud varend wordt uitgevoerd. Deze zone is nodig om enerzijds de stabiliteit van het talud te kunnen waarborgen, terwijl anderzijds altijd ruimte nodig is voor handmatig onderhoud of reparatie.

4.1.3 Beschermingszones bij B-wateren.

Beschermingszones bij B-wateren zijn vooral bedoeld om deze wateren toegankelijk te houden voor het uitvoeren van inspecties en ter voorkoming van instabiele oevers. De beschermingszones worden altijd aan beide zijden van een B-watergang in de legger opgenomen.

4.1.4 Overzicht omvang beschermingszones

Status	Omvang beschermingszones
A-water (standaard)	Variërend, minimaal 1 meter en afhankelijk van het gebied standaard 4 of 5 of 7 meter breed (zie toelichting deellegger).
A- water, zijnde boezem wateren en de bevaarbare Linge	Vanaf de insteek van het water tot aan de buitenkruin van de kade / boezemkade.
B-water	Minimaal 1 meter breed
C-water	geen

4.2 De afmetingen van waterstaatkundige voorzieningen

Voor de vast te leggen leggerafmetingen van de waterstaatswerken zijn normen en de voorschriften opgesteld voor het waterschap. Op basis van deze normen en voorschriften moeten de wateren worden ingericht. Uitgangspunt is het voorkomen en tegengaan van wateroverlast.

Vervolgens wordt bij het bepalen van de leggerafmetingen van wateren rekening gehouden met:

- de aanwezige bodemopbouw
- de vigerende legger afmetingen
- de ecologische functie
- de eventuele vaarwegfunctie
- de frequentie en wijze waar mee het onderhoud wordt uitgevoerd
- het aanwezige profiel

De vastgestelde hoogtegegevens dienen daarbij met een nauwkeurigheid van 5 cm t.o.v. het N.A.P. in het GIS van het waterschap te worden ingevoerd.

5. De status van waterstaatwerken in de legger

5.1 Waarom een status

Om wateren adequaat te kunnen beheren wordt er onderscheid gemaakt in de functie en het belang van een water, dit onderscheidt wordt aangegeven met een status. Het waterschap kan hierdoor de inzet van mens, middelen en regels hierop afstemmen.

5.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten bij het toekennen van een status van wateren in de legger zijn:

- een eenduidige benaming van wateren met dezelfde functie / belang in het watersysteem;
- geen overbodige gebods- en verbodsbepalingen. Bij de vaststelling van een status in de Legger Wateren zijn op de wateren eveneens de gebods- en verbodsbepalingen van de keur van toepassing en de daarbij behorende algemene regels en beleidsregels op grond van de keur.

5.3 Uniforme statustoekenning

Voor het toekennen van een status aan een water moet het belang ervan in beeld worden gebracht. Dit belang wordt duidelijk door de effecten te bekijken die zouden ontstaan als het betreffende water er niet meer zou zijn. Het vervallen van de mogelijkheid om water aan te voeren, af te voeren en of te bergen in combinatie met de omvang van het gebied dat hierdoor schade ondervindt, is bepalend bij het beoordelen van het belang van een water. Het belang wordt aangegeven met een viertal statussen. Wateren met een primaire, secundaire en tertiaire belang krijgen respectievelijk de: A-, B of C- status. De overige wateren worden niet in de Legger Wateren opgenomen.

Bij het toekennen van een status aan een water wordt het principe toegepast dat een water met een hoger waterhuishoudkundig belang nooit op water met een lager waterhuishoudkundig belang afstroomt en dat

wateren een samenhangend c.q. een aaneengesloten stelsel vormen. Om uniform een status aan een water tot te kennen zijn de hieronder weergegeven criteria opgesteld.

Bij het toekennen van een status wordt er nog een onderscheid gemaakt tussen wateren gelegen in het landelijk of stedelijk gebied.

5.3.1 Criteria statustoekenning wateren gelegen in het landelijk gebied

Status toekenning landelijk gebied	
Status water	Criteria
A-wateren	– Wateren met een belangrijke regionale aan- of afvoerfunctie (criterium: groter dan 50 ha bruto afwaterend oppervlak). – Wateren waarin zich een peil-/debietregulerend kunstwerk bevindt. – Wateren met een regionale bergingsfunctie. – Wateren waarin zich een riooloverstort bevindt. – Een water met een belangrijke functie in de afvoer van kwelwater t.b.v de stabiliteit van een kering – Water met belangrijke nevenfuncties, bijvoorbeeld water met een hoog ecologisch potentieel of een vaarweg. Indien een water aan één van de bovengenoemde omschrijvingen voldoet, zal het waterschap dit water aanwijzen als A-water. <u>Dit zijn de belangrijkste wateren voor het watersysteem.</u>
B-wateren	– Wateren met een belangrijke lokale afwaterende functie (criterium: tussen de 20 en 50 ha bruto afwaterend oppervlak). Het gaat hier bijvoorbeeld om wateren die de samenvoeging vormen van twee of meer wateren of wateren met meer dan twee belanghebbende eigenaren. – Een water met een belangrijke landbouwkundige functie (hoogwaardige landbouw). – Wateren waarbij in het gebied alternatieve afvoerwegen ontbreken. Indien een water aan één van de bovengenoemde omschrijvingen voldoet, zal het waterschap dit water aanwijzen als B-water. <u>Deze wateren zijn van minder belang voor het systeem dan A-wateren.</u>
C-wateren	– Wateren met voornamelijk een waterbergende functie (criterium: tot 20 ha bruto afwaterend oppervlak). Deze bergingsfunctie is in het algemeen alleen voor het waterschap relevant bij wateren met een bovenbreedte van minimaal 1,5 meter. Er zijn uitzonderingen. <u>Deze wateren hebben een gering belang voor het watersysteem.</u>
Overige wateren	– Wateren, zoals greppels, waarin weliswaar water kan worden vastgehouden, maar van ondergeschikt belang zijn voor het waterbeheer. <u>Deze wateren zijn vanwege het te geringe belang voor het watersysteem niet opgenomen in de legger.</u>

5.3.2 Criteria statustoekenning wateren gelegen in het stedelijk gebied

Status toekenning stedelijk gebied	
Status water	Criteria
A-wateren	– Wateren met een belangrijke aan- of afvoerfunctie (criterium: groter dan 25 ha bruto afwaterend oppervlak).

	– Wateren waarin zich een peil-/debietregulerend kunstwerk bevindt (knijpvoorzieningen worden niet gezien als regelbaar kunstwerk). – Wateren met riooloverstorten. – Wateren met lozingspunten van hemelwaterafvoeren (criterium vanaf 2 ha afgekoppeld bruto verhardoppervlak). – Een water met een belangrijke functie in de afvoer van kwelwater. – Water met belangrijke nevenfuncties, bijvoorbeeld water met een hoog ecologisch potentieel of een vaarweg. Indien een water aan één van de bovengenoemde omschrijvingen voldoet, zal het waterschap dit water aanwijzen als A-water. <u>Dit zijn de belangrijkste wateren voor het watersysteem.</u>
B-wateren	– Alle andere afwaterende wateren in het stedelijk gebied (criterium: tot 25 ha bruto afwaterend oppervlak) – Ontwaterende wateren. – Wateren met alleen een bergende functie (bijv. wadi's). <u>Deze wateren zijn van minder belang voor het systeem dan A-wateren.</u>
C-wateren	In stedelijk gebied worden geen C-wateren aangewezen, omdat: – de risico's in het stedelijk gebied relatief hoog zijn; – het tegengaan van verontdieping en verlanding in het stedelijk gebied belangrijk is voor de waterkwaliteit in het stedelijk gebied. Een C-status geeft daarvoor geen bescherming; – beleving van water belangrijk is in stedelijk gebied, dus het onderhoud moet goed worden geregeld. Een C-status biedt daarvoor weinig mogelijkheden.
Overige wateren	– Geïsoleerde wateren.

6. De onderhoudsplicht en onderhoudsplichtigen

Om het functioneren van waterstaatswerken te kunnen waarborgen, wordt in de legger voor elk waterstaatswerk een onderhoudsplichtige aangewezen. De legger biedt daarom ook aan burgers duidelijkheid over de onderhoudsplicht van een bepaald water of kunstwerk. Meningsverschillen over wie het onderhoud uitvoert, worden hiermee voorkomen.

Voor wateren is de onderhoudsplicht gekoppeld aan de status van het water. Voor de daarin gelegen kunstwerken is dit via een vergunning geregeld. Degene die als onderhoudsplichtige is aangewezen, is verantwoordelijk voor het conform de leggerafmetingen instandhouden van het waterstaatswerk. Dit betekent het plegen van gewoon en buitengewoon onderhoud van de aangewezen waterstaatswerken conform de artikelen 2.4 t/m 2.8 van de keur.

Een onderhoudsplichtige kan een onderhoudsovereenkomst aangaan met derden om het voorgeschreven onderhoud uit te laten voeren. De onderhoudsplichtige blijft echter volledig zelf verantwoordelijk.

6.1 De onderhoudsplicht per type oppervlaktewaterlichaam

Status	Onderhoudsplichtige	Onderhoudsplichten
A-wateren	Waterschap	Gewoon en buiten gewoon onderhoud
A-wateren gedeeld onderhoud	Waterschap Aangrenzende eigenaar	Gewoon en buiten gewoon onderhoud van de slootbodem. Gewoon onderhoud van het talud gerekend vanaf de insteek tot de teen van het onderwatertalud.
B-wateren,	Aangrenzende eigenaar	Gewoon en buiten gewoon onderhoud
B-Berm wateren	Waterschap	Gewoon en buiten gewoon onderhoud
C- wateren	Geen	n.v.t.
C-wateren in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden	Aangrenzende eigenaar	Gewoon en buiten gewoon onderhoud

6.2 De onderhoudsplicht van kunstwerken

De onderhoudsplicht bij kunstwerken is verdeeld in de twee groepen:

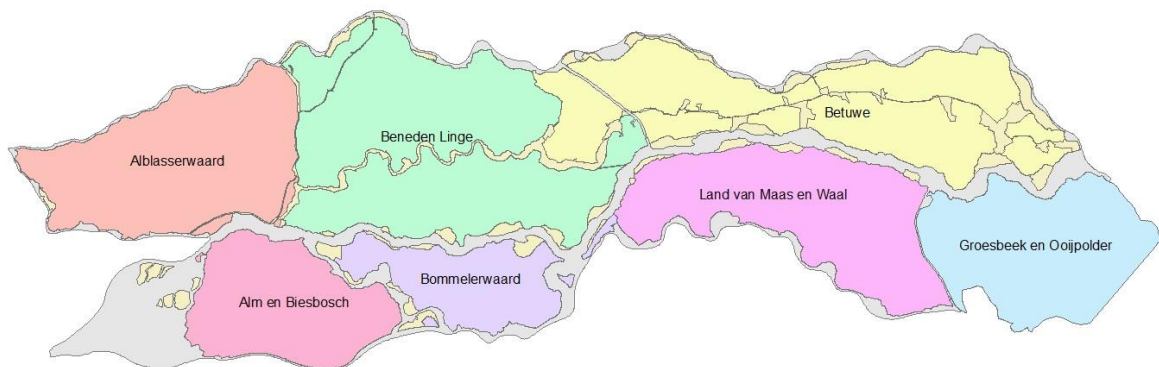
1. het openhouden van het doorstroomprofiel. Hierbij geldt dat de onderhoudsplichtige van het oppervlaktewaterlichaam het doorstroomprofiel vrij moet houden van ruigte en bagger.
2. het constructief onderhoud aan het kunstwerk. Hierbij geldt dat vergunninghouder of degene die het werk met een melding heeft aangelegd verantwoordelijk is voor de instandhouding van het kunstwerk, conform de leggerafmetingen.

7. Indeling legger

Het gehele watersysteem in het beheer van het waterschap is in een zevental deelleggers vastgelegd. Van oost naar west zijn dit de stroomgebieden:

- Groesbeek en de Ooijpolder
- Betuwe
- Land van Maas en Waal
- Beneden Linge
- Bommelerwaard
- Alm en Biesbosch
- Ablasserwaard

Watersystemen gelegen in uitwaarden zijn opgenomen in de deellegger van het aangrenzende stroomgebied.

De hele legger bestaat uit: een besluit, deze algemene toelichting, een toelichting per deellegger, een indexkaart en detail leggerkaarten.

8. Leggerbeheer

Het doel van leggerbeheer is het zo actueel mogelijk houden van leggergegevens in een vastgestelde legger. Wijzigingen aan waterstaatswerken, zoals het dempen en het graven van nieuwe wateren, de aanleg of wijziging van duikers vinden namelijk dagelijks plaats en kunnen pas met de waterschapskeur worden beschermd als deze zijn opgenomen in de legger. Ook pas dan geldt de onderhoudsplicht.

Welke wijzigingen zijn er:

Het wijzigingen van leggergegevens moet plaatsvinden als gevolg van:

1. menselijk ingrijpen, zoals het dempen of verleggen van wateren enz;
2. natuurlijke invloeden, zoals: maaiveldddaling (i.v.m. de drooglegging), erosie en sedimentatie van waterbodem (i.v.m. het doorstroom- / bergingsprofiel) enz;
3. het wijzigingen van normen waarop leggerprofielen worden bepaald.

8.1 Wijzigingen door menselijk ingrijpen

Wijzigingen als gevolg van menselijk ingrijpen worden geregeld door middel van vergunningverlening en de afhandeling van meldingen binnen het kader van de Keur. Wanneer het waterschap kan instemmen met de geplande wijziging, worden de leggerafmetingen voorgeschreven.

Voor de aanleg of het wijzigen van waterstaatswerken door het waterschap zelf moet het waterschap conform de Waterwet een projectplan opstellen en ter visie leggen. Daarbij is het wenselijk dat bij projecten met veel belanghebbende - of bij een onbekend aantal belanghebbende eigenaren gelijktijdig met de bekendmaking van projectplan ook de nieuwe leggerdata ter visie worden gelegd.

Zo is voor alle belanghebbenden duidelijk welke beheersbepalingen van kracht zullen zijn na voltooiing van het project en kan tijdens de voorbereiding van het project nog rekening worden gehouden met de eventuele zienswijze op de nieuwe leggerdata. Voor de vaststelling van het projectplan moet het waterschap de “uniforme openbare voorbereidingsprocedure” (afd. 3.4 Awb) van de Algemene wet bestuursrecht volgen. Dit voorkomt dat na de voltooiing van het project, tijdens de vaststelling van de leggerdata problemen ontstaan over het aanwijzen van o.a. de beschermingszones en onderhoudsplichtigen van de aangepaste waterstaatswerken. Deze leggerwijzigingen kunnen dan separaat worden vastgesteld.

Uitgevoerde wijzigingen moeten worden ingemeten. De ingewonnen meetgegevens neemt waterschap in het beheersregister op. Als het waterstaatswerk conform de eisen van het waterschap is uitgevoerd, worden de leggergegevens in een “ontwerplogger” opgenomen en vervolgens ter visie gelegd. Daarna vindt vaststelling van de logger plaats.

8.2 Wijzigingen door natuurlijke invloeden

Wijzigingen aan wateren als gevolg van natuurlijke invloeden kunnen reden zijn de afmetingen, zoals vastgelegd in de legger, te wijzigen. Door de leggergegevens te toetsen aan de actuele afmetingen kunnen de natuurlijke invloeden in beeld worden gebracht. Een van de volgende vier situaties kan zich dan voordoen:

1. De actuele afmetingen voldoen aan de leggerafmetingen. Dit betekent dat de actuele afmetingen gelijk zijn aan die in de legger vermeld staan en dat er geen verder actie hoeft plaats te vinden.
2. De actuele afmetingen zijn groter dan de leggerafmetingen. Dit betekent dat er sprake is van overdimensie. Het waterschap kan het onderhoud eventueel extensiever uit laten voeren. Vanuit het oogpunt van het waterkwantiteitsbeheer mag er dan meer begroeiing /ruigte in het water aanwezig zijn.
3. De actuele afmetingen zijn kleiner dan die in de legger staan vermeld. Er is sprake van een achterstallig onderhoud. Dit betekent dat het waterschap in actie moet komen om het knelpunt weg te nemen.
4. Er zijn geen actuele meetgegevens. Om de legger actueel te houden moeten actuele meetgegevens worden opgenomen. Met name de resultaten van revisiemetingen kunnen hiervoor worden gebruikt. Alle meetwerken waarbij actuele profielen worden gemeten, dienen te worden vastgelegd. Zo kunnen op basis van “een werk met werk situatie” de meest actuele gegevens worden vastgelegd. Indien er geen actuele gegevens beschikbaar zijn, wordt er in eerste instantie van uitgegaan dat het actuele profiel voldoet aan dat van de legger. Als in de praktijk blijkt dat het watersysteem echter niet voldoet, bijvoorbeeld omdat er sprake is van wateroverlast of een watertekort, dan moet de situatie ad hoc worden ingemeten.

8.3 Toetsing van vastgestelde leggergegevens bij normwijziging

In de afgelopen jaren hebben er herhaaldelijk wijzigingen plaatsgevonden in de normstelling waarop wateren worden gedimensioneerd. Dit betekent dat het hele watersysteem moeten worden doorgerekend om te toetsen of het voldoet aan deze nieuwe normen.

Als dan blijkt dat de vastgestelde leggergegevens niet meer voldoen, dienen deze daar waar mogelijk te worden aangepast. Dit kan alleen als de nieuwe leggerafmetingen passen binnen het daadwerkelijke profiel. Het nieuwe leggerprofiel zal pas dan worden vastgesteld als het daadwerkelijke profiel voldoet in de leggerafmetingen

Wanneer naar aanleiding van hydraulisch onderzoek blijkt dat de vastgestelde leggerafmetingen groter zijn dan dat feitelijk nodig is, wordt indien mogelijk een ondieper leggerprofiel vastgesteld.

8.4 De juridische vaststelling van wijzigingen in de legger

Voor het verwerken van leggerwijzigingen dient dezelfde inspraakprocedure te worden doorlopen als de vaststellingsprocedure voor een geheel nieuwe legger. Voor het vaststellen van beperkte leggerwijzigingen heeft het Algemeen Bestuur (AB) het besluit tot vaststelling van de legger gedelegeerd aan het College van Dijkgraaf en Heemraden (CDH). Conform het besluit van het AB tot vaststelling van de "Legger wateren 2006" d.d. 27-10-2006, worden veel voorkomende en reguliere mutaties aan het watersysteem (de honderden duikers, dempingen, enz.) beschouwd als beperkte leggerwijzigingen. Beleidswijzigingen die van invloed zijn op de onderhoudsplicht in het algemeen voor het hele beheersgebied, zijn wijzigingen die niet beperkt zijn en onder verantwoordelijkheid van het AB vallen.

De procedure voor het vaststellen van leggerwijzigingen van het waterschap zelf, als weergegeven bij paragraaf 8.1, is dezelfde als die voor de vaststelling van een projectplan. Een combinatie van beide procedures ligt dan ook voor de hand. Tot de ter inzage te leggen stukken van het ter visie te leggen projectplan kan tevens het ontwerpbesluit tot wijziging van de Legger behoren. Dit leggerbesluit bevat dezelfde informatie en voorwaarden als wanneer het een aanvraag van derden zou betreffen. In de bekendmaking dient duidelijk te worden vermeld dat zowel het projectplan als de bijbehorende leggerwijziging ter inzage worden gelegd. De ingediende zienswijzen worden zowel in het kader van het projectplan als in het kader van het leggerbesluit beoordeeld.

Gelet op de omvang van en de ontwikkelingen in het beheersgebied zal er een voortdurende noodzaak zijn om de legger te wijzigen. Om de jaarlijks honderden kleine generieke wijzigingen aan het watersysteem adequaat te kunnen beschermen, verwerkt het waterschap ieder jaar dit soort wijzigingen in één leggerprocedure. Belangrijke grote wijzigingen, waarbij nieuw water snel een adequate bescherming behoeft, zullen via een aparte procedure in de legger worden opgenomen.

Voor de jaarlijkse vaststelling van leggerwijzigingen wordt de in bijlage 2 weergegeven procedure gevolgd. In bijlage 3 geeft schematisch weer hoe het waterschap op hoofdlijnen de verschillende soorten wijzigingen verwerkt in de legger wateren.

8.5 Ontsluiten van de Legger Wateren

De Legger Wateren wordt voor een ieder digitaal ontsloten via de website van het waterschap. Medewerkers van het waterschap kunnen de informatie inzien via passende software.

Bijlage 1 Vast te stellen leggergegevens

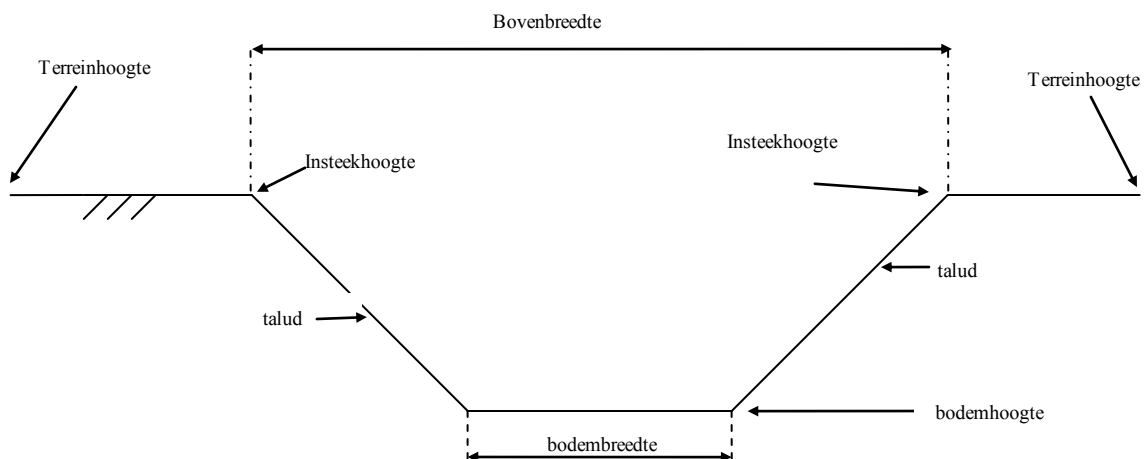
Dwarsprofielen :

A- water

- *Identificatiecode*
- *Terreinhoogte* (circa 3 meter uit de insteek) in N.A.P.
- *Insteekhoogten* in N.A.P.
- *Bodemhoogten*
- *Bodembreedten*
- *Taludhellingen*
- *Bovenbreedten*
- *Afmetingen van de binnen het doorstroomprofiel aanwezige keermuren / damwanden / beschoeiingen / betuiningen*
- *Afmetingen van aanwezig banket*
- *De locatie van het profiel*
- *De representatieve lengte van het dwarsprofiel*

B- water

- *Identificatiecode*
- *Insteekhoogten* in N.A.P.
- *Bodemhoogten*
- *Bodembreedten*
- *Taludhellingen*
- *Bovenbreedten*
- *Afmetingen van de binnen het doorstroomprofiel aanwezige keermuren / damwanden / beschoeiingen / betuiningen*
- *Afmetingen van aanwezig banket*
- *De locatie van het profiel*
- *De representatieve lengte van het dwarsprofiel*

Kunstwerken :

Aquaduct

- *Identificatiecode*
- *Vorm aquaduct*
- *Materiaal aquaduct*
- *X, Y, coördinaat hart aquaduct in RD stelsel*
- *Bodemhoogte aquaduct*
- *Bodembreedte aquaduct*
- *Constructiebreedte aquaduct*
- *Constructielengte aquaduct*
- *Inwendige breedte*
- *Onderhoudsplichtige*

Bodemval

- *Identificatiecode*
- *Materiaal bodemval*
- *Hoogte bodemval bovenstrooms in N.A.P.*
- *Hoogte bodemval benedenstrooms in N.A.P.*
- *Breedte bodemval*
- *Lengte bodemval in aslijn*
- *Onderhoudsplichtige*

Brug

- *Identificatiecode*
- *Soort brug*
- *Indicatie beweegbare brug*
- *Soort materiaal dragende constructie brug*
- *Laagste punt onderzijde brugdek*
- *Wijdte doorvaartopening*
- *Lengte brug in as van de waterloop*
- *De breedte van de brug loodrecht op de as van het water*
- *X, Y, coördinaat hart brug in RD stelsel*
- *Onderhoudsplichtige*

Duiker

- *Identificatiecode*
- *Vorm (rond / rechthoekig / ovaal / muil / enz)*
- *Materiaal*
- *Lengte duiker*
- *Inwendige breedte*
- *Inwendige hoogte*
- *Instroomzijde duiker*
 - *X, Y, coördinaat in RD stelsel*
 - *Hoogte binnen onderkant duiker in N.A.P.*
 - *Indicatie front-/vleugelmuur*
 - *Soort afsluitwijze*

- *Uitstroomzijde duiker*
 - *X, Y, coördinaat in RD stelsel*
 - *Hoogte binnen onderkant duiker in N.A.P.*
 - *Indicatie front-/vleugelmuur*
 - *Soort afsluitwijze*
- *Onderhoudsplichtige*

Gemaal

- *Soort gemaal*
- *Soort aandrijving*
- *Pompcapaciteit in m³/min*
- *Identificatiecode code*
- *Maximale opvoerhoogte*
- *Aantal pompen*
- *X, Y, coördinaat hart gemaal in RD stelsel*
- *Onderhoudsplichtige*

Inspectieput

- *Identificatiecode*
- *Materiaal*
- *X, Y, coördinaat hart putdeksel in RD stelsel*
- *Constructiehoogte van de put (putdeksel)Al of niet afsluitbaar*
- *Inwendige breedte inspectieput (haaks op de as van de waterloop)*
- *Inwendige lengte inspectieput (evenwijdig aan de as van de waterloop)*
- *Bodemhoogte van de put*
- *Onderhoudsplichtige*

Sifon

- *Identificatiecode*
- *Vorm (rond / rechthoekig / ovaal / muil / enz)*
- *Materiaal*
- *Lengte sifon*
- *Inwendige breedte*
- *Inwendige hoogte*
- *Instroomzijde sifon*
 - *X, Y, coördinaat in RD stelsel*
 - *Hoogte binnen onderkant duiker in N.A.P.*
 - *Indicatie front-/vleugelmuur*
 - *Soort afsluitwijze*
- *Hoogte sifonbodem in N.A.P*
- *Uitstroomzijde sifon*
 - *X, Y, coördinaat in RD stelsel*
 - *Hoogte binnen onderkant duiker in N.A.P.*
 - *Indicatie front-/vleugelmuur*
 - *Soort afsluitwijze*
- *Onderhoudsplichtige*

Sluis

- *Identificatiecode*
- *Soort sluis*
- *Lengte sluis*
- *Doorstroombreedte sluis*
- *Doorvaartbreedte sluis*
- *Doorvaarthoogte sluis*
- *Doorvaartlengte sluis*
- *Instroomzijde sluis*
 - *X, Y, coördinaat in RD stelsel*
 - *Hoogte binnenonderkant sluis in N.A.P.*
 - *Kerende hoogte sluisdeuren in N.A.P.*
- *Uitstroomzijde sluis*
 - *X, Y, coördinaat in RD stelsel*
 - *Hoogte binnenonderkant sluis in N.A.P.*
 - *Kerende hoogte sluisdeuren in N.A.P.*
- *Onderhoudsplichtige*

Stuw

- *Identificatiecode*
- *Soort stuw*
- *Soort regelbaarheid*
- *Kruinvorm*
- *Materiaal onderbouw*
- *Materiaal regelbaar deel*
- *Drempelhoogte (minimaal kerende hoogte) in N.A.P.*
- *Maximaal kerende hoogte(hoogste kruinstand) in N.A.P.*
- *Constructiehoogte van de stuw in N.A.P.*
- *Constructiebreedte van de stuw*
- *Constructielengte van de stuw(in de as van het water)*
- *Doorstoombreedte*
- *Kleplengte*
- *X, Y, coördinaat hart stuw in RD stelsel*
- *Onderhoudsplichtige*

Vaste dam

- *Identificatiecode*
- *Materiaalsoort*
- *Kruihogte (Kerende hoogte) in N.A.P.*
- *Breedte van de vaste dam loodrecht as waterloop*
- *Lengte vaste dam in aslijn water*
- *X, Y, coördinaat hart vaste dam in RD stelsel*
- *Onderhoudsplichtige*

Verticale oeeververdediging (mits een onderdeel van het leggerprofiel)

- *Identificatiecode*
- *Soort verticale verdediging*
- *Materiaal verticale constructie*
- *Lengte verdediging (in lengterichting waterloop)*
- *Dikte horizontaal kerende constructie*
- *Indicatie oeverzijde (stroomafwaarts gezien)*
- *Begin constructie (stroomafwaarts gezien)*
 - *X, Y, coördinaat begin verdediging in RD stelsel*
 - *Hoogte bovenkant constructies in N.A.P.*
 - *Kerende lengte.*
- *Einde constructie*
 - *X, Y, coördinaat begin verdediging in RD stelsel*
 - *Hoogte bovenkant constructies in N.A.P.*
 - *Kerende lengte*
- *Onderhoudsplichtige*

Vispassage

- *Identificatiecode*
- *Soort vispassage*
- *Materiaal vispassage*
- *Kruinvorm vistrap*
- *X, Y, coördinaat hart vispassage in RD stelsel*
- *Hoogte vispassage bovenstrooms*
- *Hoogte vispassage benedenstrooms*
- *Doorstroombreedte*
- *Lengte vispassage in aslijn water*
- *Onderhoudsplichtige*

Bijlage 2 Procedure vaststelling legger wateren

Stap	Omschrijving	Wettelijke grondslag	Termijn	Opmerkingen
1.	Opstellen ontwerplegger	Artikel 5.1 Waterwet De beheerder draagt zorg voor de vaststelling van een legger waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Van de legger maakt deel uit een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven. Artikel 4.1 Waterverordening Waterschap Rivierenland		
2.	Ontwerplegger ter inzage leggen t.b.v. inspraak	Artikel 78, tweede lid Waterschapswet Artikel 79 Waterschapswet: inspraakverordening Artikel 2 Inspraakverordening WSRL Artikel 3:15 Algemene wet bestuursrecht	6 weken	Opstellen en publiceren bekendmaking: degenen die in hun schriftelijke reactie hebben verzocht mondeling hun zienswijze toe te lichten worden daartoe in de gelegenheid gesteld.
3.	Verwerken eventuele zienswijzen	Inspraakverordening Waterschap Rivierenland		Eventuele inspraakreacties moeten worden beoordeeld. Zonodig dient de ontwerplegger te worden aangepast.
4.	Voorstel aan CDH om legger vast te stellen	Artikel 78 Waterschapswet * Artikel 6 Inspraakverordening Waterschap Rivierenland		Beoordeling van de ingekomen zienswijzen moet zichtbaar gemaakt worden in het voorstel.
5.	Bekendmaken besluit tot vaststelling legger	Artikelen 3.40 / 3.42 / 3.43 Algemene wet bestuursrecht Artikel 6, tweede lid Inspraakverordening WSRL (in kennis stellen insprekers)		Opstellen en publiceren bekendmaking NB: Degenen die hebben ingesproken moeten zo spoedig mogelijk na bekendmaking van het besluit per brief van de vaststelling van de legger in kennis worden gesteld (tip: bekendmakingstekst bijvoegen).

* Op basis van het Delegatiebesluit is de bevoegdheid om beperkte wijzigingen van de legger vast te stellen aan het CDH gedelegeerd.

Toelichting

Stap 1

In artikel 5.1 van de Waterwet is vastgelegd dat de beheerder zorg draagt voor de vaststelling een legger., waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie. Dit artikel luidt als volgt:

Artikel 5.1 Waterwet

1. De beheerder draagt zorg voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken **naar ligging, vorm, afmeting en constructie** moeten voldoen. Van de legger maakt deel uit een **overzichtskaart**, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.
2. De legger gaat vergezeld van een **technisch beheersregister** met betrekking tot primaire waterkeringen dan wel waterkeringen ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan artikel 2.4, waarin de voor het behoud van het waterkerend vermogen kenmerkende gegevens van de constructie en de feitelijke toestand nader zijn omschreven.
3. Bij of krachtens provinciale verordening of, ten aanzien van waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gegeven ten aanzien van de inhoud, vorm en periodieke herziening van de legger voor daarbij te onderscheiden categorieën van waterstaatswerken. Voorts kan daarbij vrijstelling worden verleend van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen met betrekking tot bepaalde waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen dan wel van geringe afmetingen zijn.

In de Waterverordening Waterschap Rivierenland zijn bepaalde eisen gesteld aan de legger.
De artikelen in de **Waterverordening** die van toepassing zijn, luiden als volgt:

Artikel 4.1 Legger waterstaatswerken

1. De legger, bedoeld in artikel 5.1 van de wet bevat naast het bepaalde in het eerste lid van dat artikel in ieder geval:
 - a. het lengte- en dwarsprofiel van de primaire en regionale waterkeringen;
 - b. het dwarsprofiel van de wateren onder zijn beheer, en
 - c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de primaire en regionale waterkering, alsmede van de oppervlaktewaterlichamen in zijn beheer.
2. Bij het dwarsprofiel, bedoeld in het eerste lid, onder a, is tevens het profiel van vrije ruimte aangegeven.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op regionale waterkeringen die als “handhaven huidig profiel” zijn aangegeven op de als bijlage 1 bij deze verordening behorende kaarten.

Artikel 4.2 Vrijstelling verplichtingen inhoud legger

- 1 Regionale waterkeringen die als “handhaven huidig profiel” zijn aangegeven op de als bijlage 1 bij deze verordening behorende kaarten en C-wateren zoals deze zijn opgenomen in de legger van het waterschap worden vrijgesteld van de leggerplicht, bedoeld in artikel 5.1 van de wet, met betrekking tot vorm, afmeting en constructie.
2. Bergingsgebieden worden vrijgesteld van de leggerplicht, bedoeld in artikel 5.1. van de wet, met betrekking tot vorm en constructie.

Artikel 4.3 Tijdelijke vrijstelling leggerplicht waterkeringen

1. Artikel 5.1, eerste lid, van de wet, is tot 1 januari 2011 niet van toepassing op de regionale waterkeringen, met uitzondering van de waterkeringen die als “handhaven huidig profiel” zijn aangegeven op de als bijlage 1 bij deze verordening behorende kaarten.
2. Artikel 5.1, eerste lid, van de wet, is tot uiterlijk 1 jaar na afronding van de dijkverbetering van de Diefdijk, met als uiterste datum 1 januari 2015, niet van toepassing op de primaire waterkering de Diefdijk.

Artikel 4.4 Procedure

Op de voorbereiding van de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de wet, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing indien de legger niet wordt gecombineerd met de legger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet.

De ontwerplegger wordt door het CDH, via de gebruikelijke besluitvormingsroute, vastgesteld ten behoeve van inspraak.

Stap 2

Uit artikelen 78 en 79 van de Waterschapswet volgt dat de legger wordt voorbereid op grond van de door het waterschap opgestelde inspraakverordening. Dit wordt ook wel de “onderhoudslegger” genoemd. Het is raadzaam om de legger die op grond van de Waterwet moet worden opgesteld (ligging, vorm, afmeting en constructie) te combineren met de “onderhoudslegger” die op grond van de Waterschapswet moet worden opgesteld. Als deze leggers niet worden gecombineerd, moet voor beide soorten leggers een afzonderlijke procedure op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd (zie art. 4.4 Waterverordening).

Artikel 78 en 79 van de Waterschapswet luiden als volgt:

Artikel 78

1. *Het algemeen bestuur maakt de verordeningen die het nodig oordeelt voor de behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen.*
2. ***Tevens stelt het algemeen bestuur vast de legger waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen.***

Artikel 79

1. *Het algemeen bestuur stelt een verordening vast waarin wordt geregeld op welke wijze ingezetenen en in het gebied van het waterschap belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van de door dat bestuur te nemen besluiten worden betrokken.*
2. *De in het eerste lid bedoelde inspraak wordt verleend door toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voorzover in de verordening niet anders is bepaald.*

De ontwerplegger wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van het waterschap. Hiervan wordt openbaar kennisgeving gedaan door middel van het opstellen en plaatsen van een bekendmaking in het (elektronisch) Waterschapsblad.

De relevante artikelen uit de **Inspraakverordening Waterschap Rivierenland 2010** luiden als volgt:

Artikel 2 Inspraak op voorgenomen besluiten

1. *Onder de werking van deze verordening vallen:*
 - a. *verordeningen, met uitzondering van belastingverordeningen en subsidieverordeningen;*
 - b. *projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet;*

c. de legger;

- d. *overige door het algemeen bestuur te nemen besluiten van algemene strekking.*

2. Geen inspraak wordt verleend:

- a. *als deze besluiten naar het oordeel van het dagelijks bestuur daarvoor naar hun aard of belang niet in aanmerking komen of*
- b. *de uitvoering van het besluit zo spoedeisend is dat inspraak niet kan worden afgewacht.*

Artikel 3 Inspraakprocedure

1. *Inspraak wordt verleend door toepassing van afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht.*
2. *Het dagelijks bestuur kan een andere inspraakprocedure vaststellen dan die van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.*

Artikel 4 Inspraakgerechtigden

Inspraak wordt verleend aan ingezetenen en belanghebbenden.

Artikel 5 Terinzagelegging

Het ontwerp van het te nemen besluit of het voorgenomen beleid, wordt voor zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van het waterschap. Daarnaast is het ook in te zien op de internetsite van het waterschap.

Stap 3

Het waterschap moet de ingekomen zienswijzen beoordeelden en stelt hiervoor een 'Nota van ingekomen zienswijzen' op. Zonodig dient de ontwerp-legger te worden aangepast. In dit stadium hoeven de insprekers (nog) niet in kennis gesteld te worden van de inhoudelijke opvattingen over de ingediende zienswijze, omdat de legger nog niet formeel door het CDH is vastgesteld (zie stap 4).

Stap 4

Het voorstel tot vaststelling van de legger wordt samen met de beschouwingen over de ingekomen reacties (eventueel 'Nota van ingekomen zienswijzen') aan het CDH voorgelegd.

Het CDH is op grond van het **Delegatiebesluit** bevoegd om beperkte wijzigingen van de legger vast te stellen.

Artikel 11 uit het Delegatiebesluit luidt als volgt:

(...)besluit de volgende bevoegdheden aan het dagelijks bestuur te delegeren:

Leggerwijzigingen

11. het vaststellen van beperkte wijzigingen van de leggers van watergangen, waterkeringen en wegen;

Artikel 6 uit de **Inspraakverordening** luidt als volgt:

Artikel 6 Rapportage

1. In het voorstel tot vaststelling van het beleid of besluit wordt de gevolgde inspraakprocedure vermeld en de beschouwingen van het dagelijks bestuur over de ingekomen reacties.

2. Het dagelijks bestuur brengt degenen die zienswijzen hebben ingediend op de hoogte van de wijze waarop de resultaten van de inspraak zijn verwerkt.

Stap 5

Een besluit treedt niet in werking voordat het is bekend gemaakt (art. 3:40 Awb). Dit betekent dat het vaststellingsbesluit moet worden gepubliceerd door middel van het plaatsen van een kennisgeving in een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op ander geschikte wijze. Elektronische bekendmaking vindt uitsluitend plaats in een van overheidswege uitgegeven blad, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. (art. 3:42, tweede lid Awb). Het waterschap publiceert een kennisgeving van de vastgestelde legger in het elektronisch Waterschapsblad

Het CDH moet op grond van artikel 6, tweede lid, van de **Inspraakverordening** degenen die een zienswijze hebben ingediend op de hoogte brengen van de wijze waarop de resultaten van de inspraak zijn verwerkt.

Artikel 6, tweede lid:

2. Het dagelijks bestuur brengt degenen die zienswijzen hebben ingediend op de hoogte van het genomen besluit en van de wijze waarop de resultaten van de inspraak zijn verwerkt.

Bijlage 3 Aanleveren van leggerwijzigingen

